

Ministerialtidende

2008

Udgivet den 23. februar 2008

18. februar 2008.

Nr. 9.

Vejledning om flytning af lig og urner

(Til biskopper og kirkegårdsbestyrelser)

Indledning

1. Formålet med denne vejledning er at angive nogle retningslinjer til brug for biskopper og kirkegårdsbestyrelser, når de skal træffe afgørelse i sager om henholdsvis flytning af lig og flytning af urner. Kompetencen til at træffe afgørelse i disse sager fremgår af Kirkeministeriets bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde:¹⁾

§ 25 stk. 1. Ligflytning kan kun finde sted i ganske særlige tilfælde med biskoppens tilladelse efter indhentet erklæring fra sundhedsmyndighederne.

§ 25 stk. 2. Kirkegårdsbestyrelsen kan tillade flytning af nedgravede askeurner.

Vejledningen er en sammenskrivning og modernisering af Kirkeministeriets vejledning nr. 84 af 7. juni 1995 om flytning af lig samt Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse nr. 12002 af 25. september 1975 om flytning af urner og erstatter disse.

Flytning af lig

2. Lig må kun flyttes, når ganske særlige omstændigheder taler for det. Det skyldes hensynet til gravfreden, men også sundhedsmæssige forhold og etiske hensyn har betydning. Tilladelse bør kun gives i ganske særlige tilfælde som for eksempel:

- Hvis det skyldes en fejltagelse, at den afdøde er blevet begravet i det pågældende gravsted.
- Retten til et gravsted ikke kan fornyes.

Som følge af at en del flygtninge opholder sig i Danmark, kan det være et ønske, at der i forbindelse med en begravelse gives en forhåndsgaranti om, at liget på et senere tidspunkt, når forholdene i hjemlandet gør det muligt, kan blive flyttet til en grav i hjemlandet. I disse ekstraordinære tilfælde bør der

udvises åbenhed over for ønsket om en sådan forholdstilkendegivelse.

3. Forhold, der vedrører de efterlevende, fx ændret bopæl eller yderligere dødsfald i familien, bør normalt ikke tages i betragtning.

4. Den erklæring, som ifølge bekendtgørelsen skal indhentes fra sundhedsmyndighederne, bør først indhentes, når biskoppen finder, at der er grund til at imødekomme ansøgningen.

5. Biskoppens afgørelse efter bekendtgørelsens § 25, stk.1, kan indbringes for Kirkeministeriet, jf. bekendtgørelsens § 46, stk. 3, 2. pkt.

6. Biskoppen foranlediger, at dato for afslag og tilladelser bliver noteret i kirkegårdsprotokollen. Når der bliver givet tilladelse, skal oplysning om kistens nye anbringelsessted anføres.

Flytning af urner

7. Ved flytning af urner er der ikke – som ved ligflytning – særlige sundhedsmæssige forhold, der skal iagttages. Der bør som udgangspunkt gives tilladelse til flytning af en urne i følgende tilfælde:

- Hvis det kan godtgøres, at afdødes ønske om valg af begravelsessted ikke er efterkommet, uanset at dette havde været muligt. Det kan for eksempel være, at afdøde havde udset sig et andet gravsted, hvortil afdøde havde erhvervet brugsret, eller hvor afdøde i testamente eller anden skriftlig tilkendegivelse eller på anden måde havde givet udtryk for ønske om valg af gravsted eller et gravsted af en anden art, end det, hvori urnen er nedsat.
- Hvis urnen ved en fejltagelse er nedsat i et forkert gravsted.

8. Af hensyn til gravfreden bør der i andre tilfælde vises mere tilbageholdenhed med hensyn til flytning af jordfæstede urner. Det vil dog efter omstændighederne være rimeligt at imødekomme et

ønske om flytning af en urne, hvis de nærmeste pårørende har skiftet bopæl efter dødsfaldet, og urnen ønskes flyttet til en kirkegård i nærheden af den nye bopæl. Ligeledes vil det kunne være rimeligt at imødekomme et ønske om flytning af en urne til en fællesgrav eller til et familiegravsted på samme eller anden kirkegård.

Ved vurderingen heraf bør der tages hensyn til, om der er forløbet en passende tid, siden urnen blev nedsat, samt om urnen tidligere har været flyttet.

9. Der kan gives tilladelse til flytning af urne, selv om urnen helt eller delvis er gået til grunde.

10. Det er en forudsætning for at give tilladelse til opgravning af en urne, at der foreligger tilladelse fra kirkegårdsbestyrelsen til nedsættelse af urnen på den kirkegård, hvortil urnen ønskes flyttet. Hvis den opgravede urne ikke skal nedsættes på en anden kirkegård, kræves tillige Kirkeministeriets tilladelse til, at der forholdes med asken på anden sømmelig måde, jf. begravelseslovens § 3, stk. 2, 2. pkt.²⁾

11. Afslag på ansøgninger om urneflytninger skal begrundes og det skal i afslaget anføres, at afgørelsen kan indbringes for provstiudvalget, jf. bekendtgørelsens § 46, stk. 1. Hvis der er tale om en kommunalt bestyret kirkegård, kan afgørelsen indbringes for Kirkeministeriet.

12. Dato for tilladelser og afslag skal noteres i kirkegårdsprotokollen. Når der gives tilladelse, skal oplysning om urnens nye anbringelsessted anføres.

Afslutning

13. Flytning af lig og urner forudsætter, at afdødes nærmeste pårørende er enige herom, og at indehaverne af gravstedsretten er enige i ønsket. Det påhviler den, der fremsætter anmodning om flytning af lig eller urne, at sørge for dokumentation for at de nævnte har samtykket.

Den, der anmoder om flytning af lig eller urne, må sikre sig, at der er adgang til begravelse eller nedsættelse på den kirkegård, hvor liget eller urnen ønskes flyttet til.

14. Mellem Danmark og andre lande er der indgået aftaler om udenlandske krigsgrave. Der må ikke ske indgreb i de omhandlede gravsteder uden Kirkeministeriets samtykke.³⁾ Det samme gælder frihedskæmpers grave, der er fredet i henhold til

Kirkeministeriets cirkulære nr. 141 af 18. juni 1968 om fredning m.v. af frihedskæmpers grave.

15. Denne vejledning ophæver Kirkeministeriets vejledning nr. 84 af 7. juni 1995 om flytning af lig. Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse nr. 12002 af 25. september 1975 om flytning af urner vil blive ophævet ved særskilt cirkulære.

-
- ¹⁾ Bekendtgørelse nr. 1238 af 22. oktober 2007 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde.
 - ²⁾ Lov nr. 346 af 26. juni 1975 om begravelse og ligbrænding.
 - ³⁾ Se Kirkeministeriets cirkulære nr. 249 af 27. oktober 1962 angående overenskomst med Forbundsrepublikken Tysklands regering om tyske krigsgrave i Danmark fra den anden verdenskrig og Kirkeministeriets cirkulære nr. 61 af 10. april 1954 om en overenskomst med det britiske statssamfund om fredning af og tilsyn med krigsgrave.